



Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 49/10

Luxemburg, 1 juni 2010

Arrest in de gevoegde zaken C-570/07 en C-571/07
José Manuel Blanco Pérez en María del Pilar Chao Gómez/
Consejería de Salud y Servicios Sanitarios, Principado de Asturias

Demografische en geografische beperkingen in de regeling van Asturië voor de vestiging van nieuwe apotheken vormen een beperking van de vrijheid van vestiging

Zij zijn echter verenigbaar met het recht van de Unie, op voorwaarde dat zij niet ertoe leiden dat in gebieden met specifieke demografische kenmerken zich onvoldoende apotheken mogen vestigen om adequate farmaceutische zorg te waarborgen

In Spanje stelt de nationale wettelijke regeling als voorwaarde voor de vestiging van een nieuwe apotheek dat vooraf een administratieve vergunning is verleend. Deze wettelijke regeling wordt uitgevoerd door de autonome regio's, die nauwkeurige criteria voor vestigingsvergunningen voor apotheken vaststellen.

In 2002 lanceerde de autonome regio Asturië (Spanje) een oproep tot het indienen van aanvragen voor vergunningen voor de vestiging van apotheken. Deze oproep was gebaseerd op het besluit van Asturië inzake apotheken en apothekersposten. Daarbij wordt een vergunningstelsel ingevoerd dat het aantal apotheken in een gebied beperkt op basis van het inwonertal van dat gebied (zo kan in beginsel slechts één apotheek per 2 800 inwoners worden gevestigd en kan slechts wanneer deze verhouding wordt overschreden, een nieuwe apotheek worden gevestigd voor het gedeelte boven de 2 000 inwoners). Daarnaast verbiedt het stelsel de vestiging van een apotheek op minder dan 250 meter van een andere apotheek. Ten slotte voorziet het besluit ook in de criteria aan de hand waarvan een keuze kan worden gemaakt tussen kandidaten die naar een vestigingsvergunning dingen, door punten toe te kennen voor hun beroeps- en onderwijservaring.

José Manuel Blanco Pérez en María del Chao Gómez zijn allebei gediplomeerde apothekers en willen een nieuwe apotheek vestigen in Asturië, zonder daarbij de uit het Asturische besluit voortvloeiende regeling inzake territoriale planning te volgen. Zij hebben daarom beroep ingesteld tegen de door Asturië gelanceerde oproep tot het indienen van aanvragen en tegen dat besluit.

Het Tribunal Superior de Justicia de Asturias (Spanje), waarbij de gedingen aanhangig zijn, had twijfels over de verenigbaarheid van het Asturische besluit met het in het Verdrag neergelegde beginsel van de vrijheid van vestiging en heeft zich daarom tot het Hof van Justitie gewend.

Voorwaarden met betrekking tot de bevolkingsdichtheid en de minimumafstand tussen apotheken

In zijn arrest van heden is het Hof van oordeel dat de in het besluit van Asturië gestelde voorwaarden met betrekking tot de bevolkingsdichtheid en de minimumafstand tussen apotheken (namelijk een minimumaantal van 2 800 of 2 000 inwoners per apotheek en een minimumafstand van 250 meter tussen apotheken) een beperking van de vrijheid van vestiging vormen. Het Hof brengt echter in herinnering dat dergelijke maatregelen gerechtvaardigd kunnen zijn, mits zij aan vier voorwaarden voldoen: zij moeten zonder discriminatie van toepassing zijn, worden gerechtvaardigd door dwingende redenen van algemeen belang, geschikt zijn om de verwezenlijking van het nagestreefde doel te waarborgen en niet verder gaan dan noodzakelijk is om dat doel te bereiken.

Allereerst stelt het Hof vast dat de voorwaarden met betrekking tot de bevolkingsdichtheid en de minimumafstand tussen apotheken in de regio van toepassing zijn zonder discriminatie op grond van nationaliteit.

Vervolgens is het Hof van oordeel dat **de demografische en geografische beperkingen in het besluit van Asturië ertoe strekken een veilige en kwalitatief hoogstaande geneesmiddelenvoorziening van de bevolking te waarborgen. Bijgevolg vormt dat doel een dwingende reden van algemeen belang die een regeling als die in de hoofdgedingen kan rechtvaardigen.**

Bovendien oordeelt het Hof dat de Asturische regeling geschikt is om de verwezenlijking van dat doel te waarborgen. Volgens het Hof kan bij het ontbreken van regulering namelijk niet worden uitgesloten dat apothekers vooral te vinden zullen zijn in de aantrekkelijk geachte plaatsen, zodat sommige andere, minder aantrekkelijke plaatsen zouden kampen met onvoldoende apothekers om een veilige en kwalitatief hoogstaande farmaceutische zorg te waarborgen.

Niettemin **toetst het Hof de consistentie van de regeling van Asturië aan het doel, een veilige en kwalitatief hoogstaande geneesmiddelenvoorziening van de bevolking te waarborgen.** In dit verband merkt het Hof op dat de uniforme toepassing van de in het Asturische besluit vastgestelde basisregels van 2 800 inwoners en 250 meter tussen apotheken het risico in zich draagt dat geen adequate toegang tot de farmaceutische zorg wordt gewaarborgd in gebieden met bepaalde specifieke demografische kenmerken. Indien de voorwaarde met betrekking tot het minimumaantal van 2 800 inwoners onverkort werd toegepast in bepaalde plattelandsgebieden, waar de bevolking gewoonlijk verspreid en minder talrijk is, zouden namelijk ten eerste sommige inwoners buiten het redelijke lokale bereik van een apotheek vallen en dus geen adequate toegang tot de farmaceutische zorg hebben. Ten tweede zou in bepaalde gebieden met een hoge bevolkingsconcentratie de strikte toepassing van de andere voorwaarde met betrekking tot de minimumafstand van 250 meter tussen apotheken ertoe kunnen leiden dat er binnen de voor één apotheek vastgestelde perimeter meer dan 2 800 inwoners zijn.

Het Hof brengt daarbij in herinnering dat het Asturische besluit de nationale wettelijke regeling uitvoert. Daarin is voorzien in bepaalde maatregelen ter verzachting van de gevolgen van de toepassing van de basisregel van 2 800 inwoners. Volgens de nationale wettelijke regeling kunnen de autonome regio's namelijk lagere bevolkingsquota dan 2 800 inwoners per apotheek vaststellen voor gebieden waarin gezien de kenmerken daarvan, door toepassing van de algemene criteria een apotheek in een dergelijk specifiek gebied niet beter toegankelijk kan worden gemaakt voor de bevolking in de nabijheid. Volgens die nationale wettelijke regeling kunnen de autonome regio's ook op basis van de bevolkingsconcentratie een kortere afstand dan 250 meter tussen apotheken toestaan en op die manier het aantal apotheken in gebieden met zeer hoge bevolkingsconcentraties verhogen. **In die omstandigheden is het Hof van oordeel dat de verwijzende rechter dient na te gaan of de bevoegde autoriteiten gebruikmaken van de door de nationale wettelijke regeling geboden bevoegdheid in gebieden met specifieke demografische kenmerken.**

Ten slotte is het Hof van oordeel dat de Asturische regeling niet verder gaat dan noodzakelijk is ter bereiking van het nagestreefde doel, een veilige en kwalitatief hoogstaande geneesmiddelenvoorziening van de bevolking te waarborgen.

Het Hof oordeelt dan ook dat de in het besluit van Asturië gestelde voorwaarden met betrekking tot de bevolkingsdichtheid en de minimumafstand tussen apotheken verenigbaar zijn met de vrijheid van vestiging, tenzij door toepassing van de basisregels van 2 800 inwoners en 250 meter in gebieden met specifieke demografische kenmerken niet voldoende apotheken kunnen worden gevestigd om adequate farmaceutische zorg te waarborgen, hetgeen de nationale rechter dient na te gaan.

In het besluit van Asturië vastgestelde criteria voor de selectie van houders van nieuwe apotheken

Om te beginnen brengt het Hof in herinnering dat de vrijheid van vestiging verlangt dat de criteria die worden toegepast in het kader van een stelsel van administratieve vergunning, niet discriminerend zijn.

Het Hof merkt op dat volgens het Asturische besluit het puntentotaal voor de in de autonome regio Asturië opgedane beroepservaring met 20 % wordt verhoogd. Daarnaast worden volgens die regeling bij een gelijk puntenaantal van meerdere kandidaten de vergunningen verleend in een volgorde waarbij voorrang wordt verleend aan bepaalde categorieën apothekers. De derde categorie die wordt genoemd, zijn de apothekers die hun beroep hebben uitgeoefend in de autonome regio Asturië. Volgens het Hof kan aan die twee criteria gemakkelijker worden voldaan door nationale apothekers, die hun economische activiteit meestal op het nationale grondgebied uitoefenen, dan door apothekers die burgers van andere lidstaten zijn, die deze activiteit vaker in een andere lidstaat uitoefenen. **Het Hof is dan ook van oordeel dat die twee selectiecriteria discriminerend zijn en daarom niet verenigbaar zijn met de vrijheid van vestiging.**

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170